

La humanitat

Any II : Núm. 274
Barcelona, dilluns, 26 setembre 1932

Redacció i Administració: Ronda Sant Pere, 11, pral. : Telèfons 24646 i 24647
Impremta: Muntaner, 49 :-: Telèfon 31518

Fundador: LLUIS COMPANYS

Ahir, Catalunya, congregada a Barcelona, tributà al cap del Govern i a les Comissions parlamentàries que li feren lliurament espiritual de l'Estatut, una apoteòsica acollida. - L'entusiasme del poble escriví una pàgina gloriosa en el llibre de la història de la nostra terra. - Els enemics de les nostres reivindicacions, els que combateren l'Estatut, esclaus d'un criteri centralista, els reaccionaris i els monàrquics, no podran parlar més després de la jornada d'ahir. Catalunya ha palesat, als seus bons amics d'altres terres ibèriques, com sap ésser agraïda. - Jornada, la d'ahir, de germanor i optimisme, que haurà desfet, per sempre més, tota resta de recel i haurà obert no pocs afectes.

Misteris de glòria

Perquè tot una població civil, gairebé sense excepció, vibrí i es mantingués amb la intensitat que ho féu ahir el poble de Catalunya, cal que un impuls superior a tot càlcul de probabilitats revifí la fòrmula interna de cada cor i posi en tensió poderosa aquesta enorme descàrrega elèctrica que ve a ésser una multitud que camina.

Totes les propagandes, totes les promesses, totes les terres de Anà imaginables no aconseguíen d'issipar la freda impavidesa d'un poble sorrut, descontent i henimista. Les exterioritzacions artificioses no compten en els moments històrics. Cal perquè ho siguin, d'històrics, que la tendència, l'abrandament, l'entusiasme popular, siguin autèntics, d'una autenticitat que no deixi lloc a dubtes. Així Barcelona, en el matí d'ahir...

Endebades els temperaments ajerrats a la matèria inert i orba cercaran explicacions a aquests fenòmens de l'ànima popular, en el rebot de la filosofia eixorca i positivista. Per a capir i entendre l'abast d'aquestes explosions emotives -- que no tenen res de materials, que obeeixen sempre a imponderables -- cal que hom sigui una mica somniador. Qui no porta a l'ànima, pel cap baix, un polsim d'idealisme no s'explicarà mai els seismes populars. Així els de l'odi com els de l'alegria.

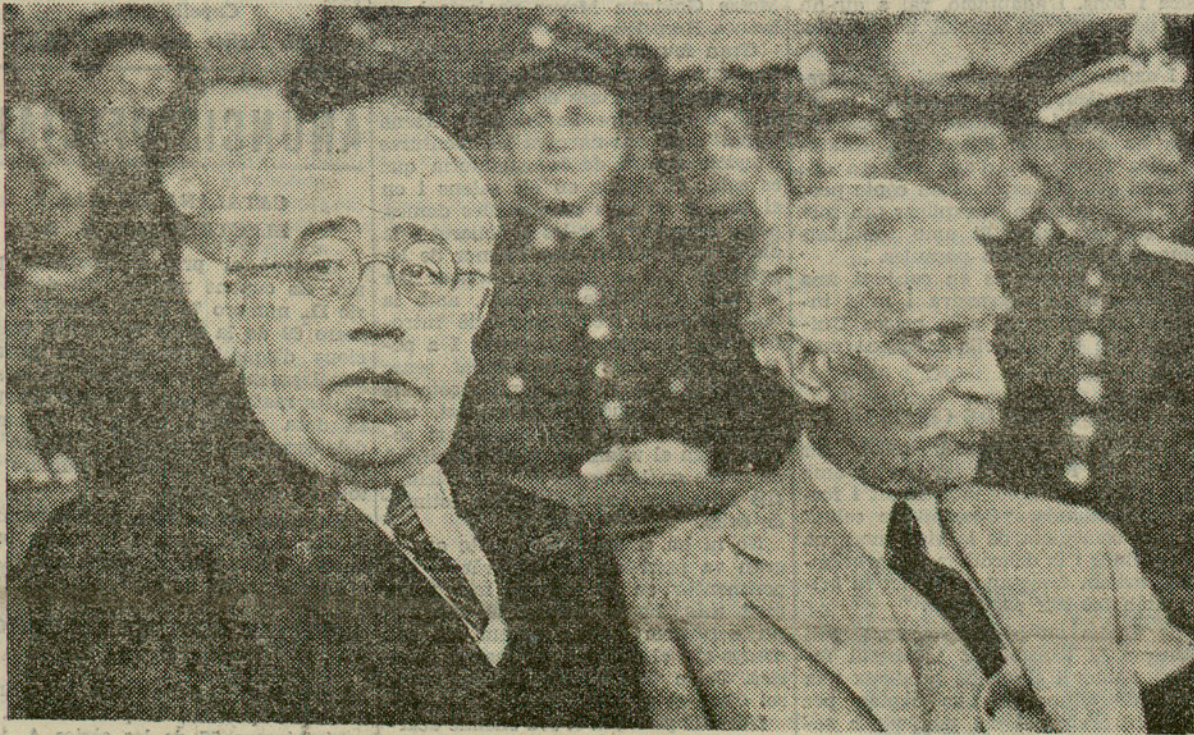
El poble de Catalunya, com el d'Espanya, ha viscut set anys d'infàmia i d'omniosa submissió. Set anys equivalents a set misteris de dolor, de dolor anguniós, emmetzinat, violent... Allò ja s'ha esvaït, com un pesombre. Pertany al domini de la Història. El poble no vol que allò torni i no tornarà. No tornarà, perquè aquest poble, semblant a un drac cinès, de proporcions incalculables devoraria sense pietat tot allò que volgués, interposant-se entre ell i el ple ús de la seva llibertat política.

Darrera el dolor, jaicuc i contumac, ha vingut la glòria. La glòria també té els seus misteris... Misteri de Glòria fou per als homes liberals aquella Pasqua de Resurrecció civil, que hom festejarà sempre el 14 d'abril. Misteri sublim, precedit de dos dies per aquell altre misteri igualment gloriós, que fou la diada electoral del 12, que va capgirar per sempre un règim prostítut...

Misteri de Glòria com aquests esborren l'acidesa de les hores doloroses, quan a Catalunya hom escarnia la dignitat, la bandera, el llenguatge i la cultura pàtries... Quan a Ossa hom occia amb premeditació i ensanyament els màrtirs de la llibertat, sublevats a Jaca...

Misteri de Glòria és el d'aquesta jornada lluminosa i assolida -- llum de justícia, sol de llibertat -- que ha fet sortir el poble de Barcelona al carrer, en sentit totalment oposat al d'ahir, en sentit totalment oposat al d'ahir, en sentit totalment oposat al d'ahir, en sentit totalment oposat al d'ahir, en sentit totalment oposat al d'ahir...

Misteri de Glòria, no pas de Dolor. Esforcem-nos a amotllar-hi la nostra ànima. La vella cançó nacional parlava d'un rei que ens declarà la guerra... Això ja no és, ni serà. Altre versió més moderna ens evoca "gent ufana i supèrba" contra la qual ens invita a esgrimir la falç. Això tampoc no té avui efectivitat. Els que vénen no són lladres que ens volen robar les llibertats, sinó amics, agermanats per una missió històrica universal. que vénen a restituir-nos-les. Cal modificar la lletra del nostre himne, ja a parlar a to amb aquests moments que són de Glòria, no pas de Dolor.

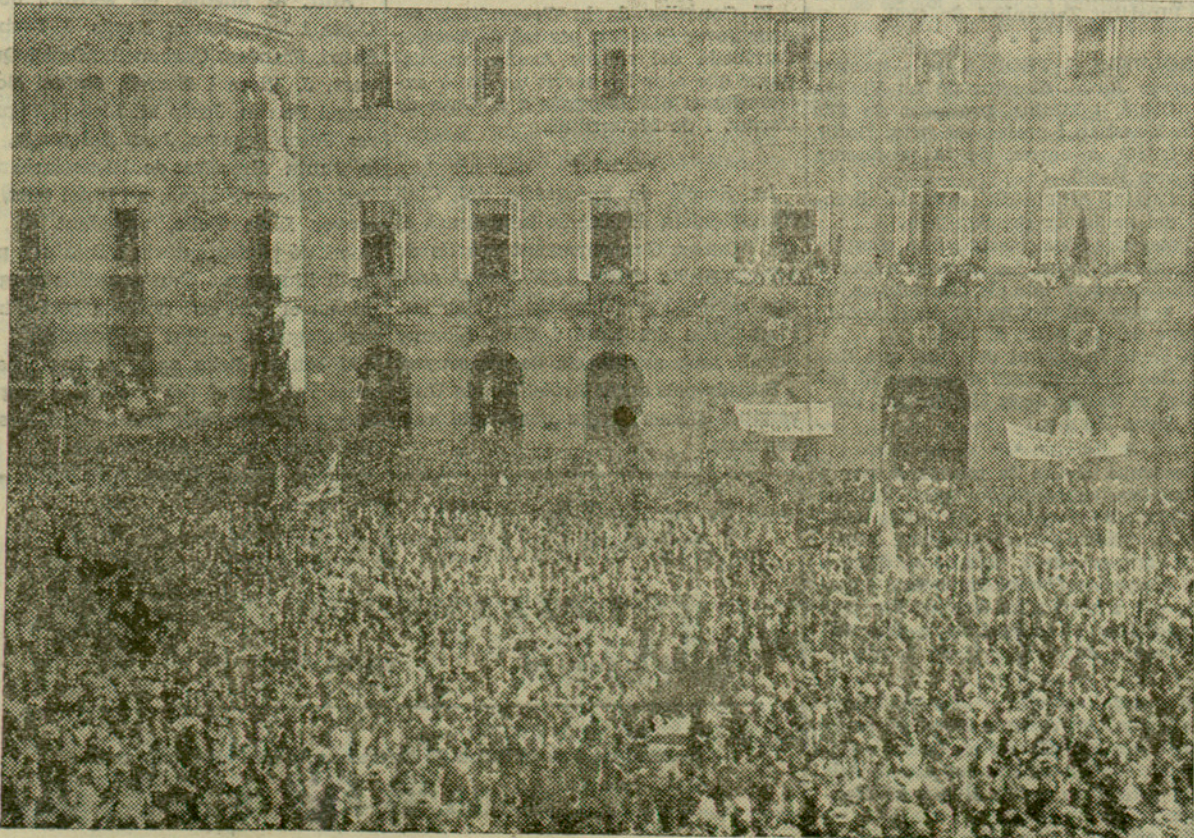
El Cap del Govern senyor Azaña i el President de la Generalitat, senyor Macià, en sortir de l'estació de França

Ahir Barcelona va viure un dia de joia. De tots els indrets de Catalunya, arribaren nodrits grups d'entusiastes fretuosos de palesar a Manuel Azaña i a les Comissions parlamentàries el seu cordial afecte i el seu pregon agraïment. La ciutat vibrà sota l'impuls de l'entusiasme i el poble sencer, deixant de banda diferències d'ideari, es llençà al carrer per tal de tributar al Cap del Govern i als bons amics de Castella, una ovació continuada i fervorosa com cap altre ens recorda la història política de la nostra terra.

Domassos i banderes guarnien els balcons de la ciutat. Milers i milers de ciutadans omplien, fins a fer gairebé impossible el trànsit, les vies per les quals havien de passar els il·lustres hosts. Els visques i aplaudiments saturaven l'espai. I a la plaça de la República una multitud compacta atapeïda, obrant un miracle de ubicació, escoltà els vibrants parlaments que des del balcó del Palau de la Generalitat el senyor Macià i el senyor Azaña adreçaren al poble. Jornada apoteòsica, de glorificació del règim, de joia per la consagració definitiva de les llibertats de Catalunya, d'entusiasme legítim i noble vers l'obra lleial del Govern i del Parlament de la República.

Data gloriosa la d'ahir. Diada que obrí els cors a totes les esperances, i constituí la iniciació d'una nova ruta política, inspirada en la germanor i en l'afany federalista. Jornada històrica que omplirà d'emoció als de casa i als de fora i palesarà a uns i a altres que Catalunya posseeix abundantment les virtuts cíviques necessàries per a convertir-se en un poble model, espill de llibertat i de democràcia. Si dels que vingueren de Madrid, algú -- cosa que dubtem -- serveix encara en el recó del seu cor algun recel, aquest quedaria esvaït davant la manifestació cívica d'ahir. Si algun català hagués pogut dubtar del fervor esquerrista, de l'afany progressiu, del sa patriotisme d'aquesta terra nostra, ahir hauria quedat destruït el dubte.

La jornada del 25 de setembre de 1932 serà recordada amb orgull.

Aspecte de la Plaça de la República mentre el senyor Manuel Azaña pronunciava el seu discurs

DE LA JORNADA D'AHIR

NOTES AL VOL

El President Macià arriba a l'estació de França. Les forces de l'Exèrcit li reten honors presidencials i l'"Aoi", acompanyat del general Batet, revista les tropes pres d'una legítima emoció.

L'emoció de veure, per primera vegada, reconeguda oficialment la sobirania de l'Estat autònom de Catalunya.

Un petit detall que estigué ple de transcendència històrica.

A la Plaça de la República, els balcons de can Milà i Camps -- aquell grotesc comte de Montseny -- estaven tancats i barrats sense cap domàs ni cap bandera.

Aquesta fredor insultant, davant l'entusiasme del poble i del devassall de banderes i domassos que voleaven al vent constituïa un símbol. El símbol del despit, de la ràbia, de la impotència eixorca.

Pobrets! Quina pena que fan.

A tots els edificis oficials, els de les grans Companyies, les Banques, hi flamejaven ahir dues banderes unides en abraçada fraternal. La catalana i la de la República.

Solament en un edifici hi mancà la bandera catalana. Va ésser aquest el Centre de l'Exèrcit i la Marina, bastit pròdigament amb el diner de Barcelona...

El poble ho comentà i dubtem que ho oblidí.

La bandera de les quatre barres mancà també en un altre lloc. Al Consolat de França.

No ens ve de nou. Ja altres vegades hi ha mancat, mentre en tots els altres consolats hi era hissada en lloc d'honor.

Comentarís? Per què?

Al Saló de Sant Jordi. Eduard Ortega i Gasset palesà la seva admiració davant l'espectacle magnífic que oferí el poble de Barcelona.

— Amb un poble així, diu el bon amic de Catalunya, aquesta terra serà aviat l'admiració d'Europa...

I potser pensant en altres terres, el seu esguard s'entristí.

Un representant de fora, saluda a Lluís Bello.

— Gràcies, senyor Bello -- li digué -- abraçant-lo. El que heu fet per Catalunya no ho oblidarem mai. I ja ho sap: A Martorell hi té una casa...

Lluís Bello agrà el salut i no pogué amagar una certa emoció...

Un periodista madrileny, a l'estació, és empès per un company català.

— Què no vé Royo Villanova?

— Cà! S'ha quedat a Madrid, meditant sobre el suïcidi de Catalunya.

Un detall. Els regidors radicals no varen assistir a la recepció donada a honor del senyor Azaña, anant-se'n abans que comencés aquella.

El fet hauria estat molt comentat si no fos que va passar totalment desapercbut.